

סיוע צבא הגנה לישראל למערכת הבריאות בהתמודדות עם נגיף הקורונה - חיסונים

ואשפוז ביתי

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, נוכח האתגרים הרבים העומדים בפני הממשלה בהתמודדות עם מגפת הקורונה, התפשטות זן הדלתא, העלייה שחלה במספר המאושפזים במחלקות הקורונה בבתי החולים, והמשימות הרבות שלפתחן של קופות החולים בעת הזו; לאור היכולות הייחודיות והמגוונות של צבא-הגנה לישראל ויתרונותיו היחסיים; בשים לב לזהירות הנדרשת במעורבות של גורמים צבאיים בממשקים עם אזרחים, בפרט בהליכים רפואיים בטיבם; ומכיוון שהממשלה מבקשת להעניק לרשויות המדינה את מרב הכלים לשם התמודדות עם המגפה והשלכותיה, ולקבוע כדלקמן -

1. לרשום את הודעותיהם של שר הביטחון ושל שר הבריאות על הקצאת כח אדם של צה"ל בשירות סדיר ובשירות מילואים לצורך סיוע לקופות החולים ומשרד הבריאות, במבצע הלאומי לחיסון אזרחי ישראל נגד נגיף הקורונה ונגד נגיף השפעת, וזאת לבקשת משרד הבריאות, והכל כמפורט להלן.

בהתאם לסמכותו של שר הביטחון לפי סעיף 2(יא) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, והאישורים שהוצאו מכוחו, ומכוח סעיף 18 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, הורה שר הביטחון לצה"ל להקצות.

2. עד 919 חיילים בשירות סדיר ובשירות מילואים, שהוסמכו כחובשים או כפרמדיקים, לצורך סיוע לקופות החולים לחסן אזרחים נגד נגיף הקורונה ונגד נגיף השפעת. הקצאת החיילים תעמוד בתוקפה עד ליום 31 באוקטובר 2021, למעט אם הסכים שר הביטחון, לבקשת משרד הבריאות, להאריך את משך תקופת ההקצאה כאמור בתקופה שלא תעלה על 3 חודשים נוספים, בכפוף לאמור בסעיף 6 להלן. ככל שיידרש הסיוע לאחר 31 בינואר 2022, יידרש תיקון של החלטה זו. מובהר כי:

(1) החיילים המשתתפים במשימה זו עברו הכשרה ייעודית לכך על ידי קופות החולים, שנקבעה על ידי משרד הבריאות ותואמה עם צה"ל. חיילים חדשים אשר יצטרפו למשימה יעברו הכשרה כאמור טרם הצטרפותם.

(2) חיילים יחסנו אזרח רק בהסכמתו, ביחס לכל אחד משני החיסונים בנפרד. בכל מקרה, החיילים לא יפעילו סמכויות כופות כלשהן כלפי המתחסנים.

(3) החיילים יפעלו בהתאם להנחיות המקצועיות של קופות החולים. בכלל זאת, הם יחתמו על התחייבות לשמירת סודיות רפואית

ויתעדו את המידע הרלוונטי במאגרי קופות החולים בהתאם להנחיות קופות החולים ונוהליהן. לא יישמר מידע התחסנות אישי במאגרי המידע של צה"ל. חיילי צה"ל יפעלו בכפיפות מקצועית למשרד הבריאות וקופות החולים, וצה"ל לא יהיה אחראי לקביעת מדיניות החיסון, ובכלל זאת אופן מתן החיסון או תנאי הזכאות להתחסן.

3. צה"ל יגיש לקופות החולים ולמשרד הבריאות את הסיוע הנדרש כאמור בהחלטה זו בהתאם לבקשת משרד הבריאות, ללא שינוי בכפיפות הארגונית. כלומר, חיילי צה"ל ימשיכו להיות כפופים למפקדיהם, אך יופעלו בהתאם להנחיות מקצועיות של משרד הבריאות או קופות החולים, לפי העניין.

4. צה"ל לא יספק ממשאביו את התשתית התפעולית, הלוגיסטית והרפואית הנדרשת לביצוע החיסונים או הבדיקות הסרולוגיות. ביחס למערך האשפוז צה"ל יספק את התשתית התפעולית, הלוגיסטית והרפואית הנדרשת בהתאם להסכם בין משרד הביטחון לקופות החולים.

5. הסיוע ניתן על ידי חיילי צה"ל בשירות סדיר ובשירות מילואים פעיל, בכפוף למגבלות ולאילוצים הנובעים מצורכי הצבא וממכסת כוח האדם שתיקבע בהתאם לאמור בסעיפים 6-7 להלן.

6. צה"ל רשאי לצמצם את מספר החיילים המוקצים למשימות בכל עת בהתאם לשיקול דעתו. ביחס למערך האשפוז הביתי צה"ל יפעל בעניין זה בהתאם להסכם בין משרד הביטחון לקופות החולים.

7. ככל שיידרשו חיילים מעל המספר האמור בסעיף זה, יידרש תיקון של החלטת הממשלה.

8. משרד הבריאות יעמיד למשרד הביטחון את כלל המשאבים הנדרשים למימון פעילות הסיוע, בהתאם לאומדן העלות שיעביר משרד הביטחון למשרד הבריאות, לפי הצרכים שהוגדרו על ידי משרד הבריאות. התקציב להחלטה זו יוקצה בשנת 2021 בהתאם לסעיף 3ב לחוק יסוד: משק המדינה כנוסחו בחוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) ולתכנית המפורטת המעודכנת שאישרה הממשלה על פיו במסגרת החלטה מס' 326 מיום 16.08.2020, שעניינה אישור עדכון התוכנית המפורטת בהתאם לחוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020).

9. להטיל על שר הביטחון למנות צוות שיקבע כללים ומבחנים לסיוע לחיילי מילואים שנקראו לשירות מילואים בהתראה קצרה, כמשמעות מונח זה בפקודות הצבא, ועסקו בפעילות החיסונים כאמור בהחלטה זו וששירותם החל בפועל מיום 1 באוגוסט 2021 ועד למועד האחרון בו יוקצו החיילים מכוח סעיף 2 להחלטה זו או שעסקו בפעולות סיוע נוספות שבוצעו לבקשת משרד הבריאות – סיוע בביצוע בדיקות סרולוגיות וסיוע במערך האשפוז הביתי, וששירותם החל בפועל מיום 1 באוגוסט 2021 והסתיים לפני המועד

האחרון בו יוקצו החיילים מכוח החלטה זו. זאת, בגין נזקים כלכליים שנגרמו להם עקב קריאתם לשירות מילואים (להלן: "חיילי מילואים זכאים"). הכללים והמבחנים, יתייחסו בין היתר, לחיילי מילואים זכאים שהם בעלי עסקים שהכנסתם נפגעה, סטודנטים, בעלי משפחות ואחרים. הצוות יטפל בבקשות של חיילי מילואים זכאים על פי הכללים והמבחנים כאמור. סך הסיוע בהתאם לסעיף זה יוקצה מתקציב הביטחון לשנת 2021 ולא יעלה על סכום של 500,000 ש"ח.

10. עד לאישורו בכנסת של תקציב המדינה לשנת 2021 כל הקצאות התקציבים לפי החלטה זו כפופות להוראות סעיף 33 לחוק יסוד: משק המדינה ולסעיף 47 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

11. הארכת תקופות ההקצאה מכוח סעיף 2 להחלטה זו כפופה להוראות סעיף 6.

דברי הסבר

רקע כללי

ההתמודדות עם נגיף הקורונה מחייבת את מדינת ישראל להיערכות דחופה וייחודית, ובקנה מידה חסר תקדים, תוך שימוש באמצעים חריגים.

בהחלטות קודמות החליטה הממשלה כי צבא הגנה לישראל, לו יכולות ייחודיות ומגוונות אשר השימוש בהן הכרחי לצורך חיזוק ההתמודדות עם התפשטות הנגיף, יסייע לגורמי הממשלה המתמודדים עם נגיף הקורונה ובראשם משרד הבריאות ומערכת הבריאות.

בתקופה האחרונה התבקש סיוע נוסף של צה"ל במספר נושאים: חיסונים לאוכלוסייה; וטיפול במאושפזי בית החולים בקורונה, כמפורט להלן:

א. חיסונים

התבקש סיועו של צה"ל במבצע לחיסונים של חלקים נרחבים ככל האפשר מהאוכלוסייה, ובתוך זמן קצר ככל הניתן. המדובר בפרויקט מורכב וייחודי הדורש שימוש בתשתיות, משאבים וכח אדם בהיקפים חריגים.

החל מחודש דצמבר 2020 החלו קופות החולים לחסן את אזרחי המדינה כנגד נגיף הקורונה. בהתאם לבקשת משרד הבריאות ולאור היקף המתחשנים וקצב החיסונים הנדרש, הוחלט באותה עת כי צבא הגנה לישראל, לו יכולות ייחודיות בגיוס רחב היקף של חובשים ופרמדיקים, יסייע לקופות החולים במבצע החיסונים של אזרחי ישראל. המבצע צלח במידה רבה והוריד את רמת התחלואה באופן משמעותי ביותר.

עם העלייה החוזרת בתחלואה סבורים גורמי משרד הבריאות כי מתן חיסון שלישי נגד נגיף הקורונה לאוכלוסייה הוא חיוני ודחוף לשם הורדת התחלואה והצלת חיי אדם.

לצד זאת, גורמי משרד הבריאות סברו כי מתן חיסוני שפעת בעת הזו גם הוא חיוני ודחוף נוכח הסברה שהשפעת השנה צפויה להיות קשה מהרגיל. על כן ולשם הגעה לאחוזי חיסוניות כנגד השפעת גבוהים באוכלוסייה, הוחלט על ידי גורמי משרד הבריאות וקופות החולים כי החיסון לשפעת יינתן גם באותם מרכזים בהם ניתן חיסון הקורונה ובמקביל אליהם. כך, כל אדם אשר יגיע להתחסן נגד נגיף הקורונה, יוצע לו במקביל להתחסן לשפעת. אין באמור כדי לגרוע מאפשרותו של האזרח לקבל את חיסון השפעת בסניפים הרגילים של קופות החולים, בהתאם לאפשרויות המוצעות על ידיהן.

לפיכך, מוצע לאשר סיוע נוסף של צה"ל במבצע החיסונים.

חובשי צה"ל יסייעו לקופות החולים בביצוע החיסונים בהתאם לבקשת משרד הבריאות, על בסיס התשתית התפעולית, הלוגיסטית והרפואית שהקימו ומתפעלות קופות החולים לצורך ביצוע החיסונים, כאשר הם כפופים מבחינה ארגונית לפיקוד העורף, אך פועלים תחת הנחייתם המקצועית של משרד הבריאות וקופות החולים. בכלל זאת יפעלו החיילים בהתאם למדיניות

החיסון של משרד הבריאות וקופות החולים באשר לאופן מתן החיסון ותנאי הזכאות להתחסן. החיילים יפעלו לאחר מעבר הכשרה ייעודית על ידי קופות החולים.

בשים לב לזהירות הנדרשת במעורבות של גורמים צבאיים בממשקים עם אזרחים ותושבים, בפרט בהליכים רפואיים, יחתמו החיילים המסייעים על התחייבות לשמירה על סודיות רפואית, יבצעו את החיסון רק בהסכמתו של האזרח ביחס לכל אחד החיסונים בנפרד, לא יעשו כל שימוש בסמכויות כופות ויקפידו על תיעוד המידע הרלוונטי בהתאם להנחיות קופות החולים ונוהליהן במאגריהן של קופות החולים. לא יישמר מידע אישי במאגרי המידע של צה"ל.

סיוע לחיילי מילואים

מוצע להעניק סיוע כספי למשרתי המילואים שנקראו לשירות מילואים בהתראה קצרה, כמשמעות מונח זה בפקודות הצבא, ועסקו בפעולות הסיוע הנמנות בהחלטה זו. לצורך כך, ימנה שר הביטחון צוות ייעודי, שיקבע כללים ומבחנים לזכאות לפיצוי בגין נזקים כלכליים שנגרמו למשרתי המילואים בעקבות קריאתם כאמור, ושיעניק את הפיצוי למשרתים.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

ללא השפעה.

תקציב

מקור תקציבי- תקציב הקורונה של משרד הבריאות.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

ללא השפעה.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההצעה מקובלת על שר הבריאות ושר האוצר ועל דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (מנהלי).

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד הביטחון.

סיווגים

01 ביצועי

01 חוץ וביטחון

מוגש על ידי שר הביטחון

ה' בחשון התשפ"ב
11 באוקטובר 2021

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

חוות דעת משפטית נלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

סיוע צבא הגנה לישראל למערכת הבריאות בהתמודדות עם נגיף הקורונה – חיסונים.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ההצעה מבקשת לאשר את הקצאת כח אדם של צה"ל בשירות סדיר ובמילואים לצורך סיוע לקופות החולים ומשרד הבריאות במבצע החיסון הלאומי.

כח אדם זה יוקצה לבקשת משרד הבריאות, נוכח האתגרים העומדים בפני הממשלה בהתמודדות עם מגפת הקורונה, התפשטות זן הדלתא, העליה במספר המאושפזים במחלקות הקורונה בבתי החולים והמשימות הרבות שלפתחה של מערכת הבריאות בעת הזו; ולאור היכולות הייחודיות והמגוונות של צבא הגנה לישראל ויתרונותיו היחסיים.

בהתאם להצעה יוקצו חיילים לצורך הבא:

חיילים, שהוסמכו כחובשים או כפרמדיקים, אשר מסייעים לקופות החולים לחסן אזרחים נגד נגיף הקורונה. החיילים יורשו לחסן אזרחים גם נגד נגיף השפעת, על פי הסדר שפורט בהחלטה ובדברי ההסבר.

חיילים אלה פועלים לאחר שעברו הכשרות ייעודיות, ובהתאם להנחיות מקצועיות של משרד הבריאות או קופות החולים, לפי העניין.

בהצעה מובהר כי פעולות הסיוע של צבא הגנה לישראל למשרד הבריאות נעשות בהתאם לדין ולנהלי משרד הבריאות, ואין בהצעת החלטה זו כשלעצמה כדי להקנות לצבא הגנה לישראל או למי מחייליו סמכות שלא הוקנתה להם בדין. כן מובהר כי החיילים פועלים אך ורק בהסכמתו וברצונו של האזרח וכי אין בסמכותם להפעיל אמצעי כפייה.

למען הסדר יובהר, כי בחודשים האחרונים ניתן סיוע של צה"ל למשרד הבריאות בנושאים נוספים. ואולם, הואיל והסיוע הסתיים בטרם הובאה ההחלטה לאישור הממשלה, הצעת ההחלטה אינה מפרטת את סוגי הסיוע שניתנו עד כה.

עוד מוצע, להסמיך את שר הביטחון למנות צוות שיעסוק במתן סיוע לחיילי מילואים שנקראו בהתראה קצרה לצורך סיוע למשרד הבריאות לביצוע פעולות החיסונים, וכן בביצוע פעולות סיוע נוספות שהסתיימו כאמור בטרם הובאה ההחלטה לאישור הממשלה. הצוות נדרש לקבוע כללים ומבחנים למתן סיוע לחיילי המילואים, ולטפל בבקשות החיילים שיוגשו לפי הכללים והמבחנים כאמור.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

צבא הגנה לישראל מוסמך לסייע למערכת הבריאות בדרכים שונות כמפורט בהצעה.

זאת, בהסתמך על שני הסדרים משפטיים המהווים מקור סמכות לביצוע פעולת הסיוע. ראשית, בהתאם לסעיף 18 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התשי"ח-1948 צה"ל מוסמך, לצד תפקידיו הצבאיים, לעשות את הפעולות החוקיות והדרושות לשם הגשת יעדיה הביטחוניים לאומיים של המדינה. על בסיס כך, נקבעו עקרונות להושתת סיוע על-ידי צה"ל למגזר האזרחי ואלה עוגנו בפקודות הצבא. פעולת הסיוע האמורה בהצעה עומדות בקנה אחד עם העקרונות האמורים.

שנית, סעיף 2(יא) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 מאפשר לפיקוד העורף, בכובעו כשירות התגוננות אזרחית, לפעול באישור שר הביטחון להצלת נפש ורכוש שאינה כרוכה בהתגוננות אזרחית. בהתאם לכך, ולאור הצורך להתמודד עם התפרצות נגיף הקורונה, חתם שר הביטחון ביום 16 במרץ 2020, על אישור המאפשר לפיקוד העורף לסייע למערכת הבריאות בביצוע משימותיה בטיפול בהיבטים השונים של המשבר. פעולות פיקוד העורף שעניינן סיוע למערכת הבריאות במבצע החיסונים עולות בקנה אחד עם אישור זה.

בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה, נדרש להסדיר את הדברים גם במסגרת החלטת ממשלה, אשר תפרט את פעולות הסיוע האמורות ואת מתווה הסיוע שיינתן על-ידי צבא הגנה לישראל.

לאור האמור, הצעת ההחלטה מפרטת את תפקידי החיילים המסייעים ומתווה פעולות הסיוע ויחסי הגומלין בין צבא הגנה לישראל לבין מערכת הבריאות בפעולות אלה.

לעניין הסיוע לחיילי המילואים, מדובר בסיוע נוסף על הזכויות הקבועות בחוק המילואים, שמוצע להעניק לחיילים שנקראו בהתראה קצרה ושנגרמו להם קשיים כלכליים עקב כך. סיוע דומה ניתן על פי החלטות הממשלה לחיילי מילואים שנקראו בהתראה קצרה באירועים ביטחוניים, לרבות לאחרונה בעקבות מבצע "שומר החומות".

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה מוגשת על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ) ועל דעת היועצים המשפטיים של משרד הבריאות ומשרד האוצר.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית מקבלת ההחלטה.

בבדכ ה,

ערן יוסף, עו"ד

סגן בכיר ליועץ המשפטי למערכת הביטחון